

Täysistunto

Torstai 13.3.2025 klo 16.00—17.10

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 17.10.

Puhetta johti puhemies Jussi Halla-aho (16.00—17.10).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
pääministeri Petteri Orpo
valtiovarainministeri Riikka Purra
puolustusministeri Antti Häkkänen
työministeri Arto Satonen
maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah
ulkoministeri Elina Valtonen
ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio
opetusministeri Anders Adlercreutz
ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala
kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
elinkeinoministeri Wille Rydman
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand
tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. On toivottavaa, että kukin kysymys on osoitettu yhdelle paikalla olevista ministereistä.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys uusista sosiaali- ja terveyspalveluiden leikkauksista (Ilmari Nurminen sd)

Suullinen kysymys SKT 37/2025 vp

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa puhemies! Me tiedämme, että hallitus on tuomassa eduskuntaan lähes 200 miljoonan euron säästöt sosiaali- ja terveyspalveluihin, mutta me emme tiedä, kuka näitä valmistelee, mistä nämä säästöt tarkalleen otetaan ja milloin te näistä säästöistä eduskunnalle kerrotte. Ihmisillä on jäänyt muistiin hyvin viime vaaleista se, että viime vaalien alla luvattiin yhtä hallituksen toimesta ja sitten tehtiinkin aivan toista. [Ben Zyskowicz: Puhutte Marinin hallituksesta!] Ette voi tehdä tätä suomalaisille enää toista kertaa.

Arvoisa pääministeri Orpo, kaksi viikkoa sitten te tässä salissa lupasitte eduskunnalle: ”kaiken tarvittavan tiedon ja vielä ennen vaaleja”. Pääministeri, ensimmäisten äänestyslipujen jättämiseen on enää alle kolme viikkoa. On aika ottaa sakset pois selän takaa ja antaa meille vastauksia. Kysynkin: Kenen ministerin vastuulla nyt ovat nämä lisäleikkaukset, joita valmistellaan? Milloin ne esitellään eduskunnalle, ja kenen ministerin toimesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.02 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin hyvää talvisodan päättymisen 85-vuotispäivää kaikille. [Mauri Peltokangas: Samoin, her-ra pääministeri!]

Sitten kysymykseen, ensinnäkin: Ministeri kun on sairaslomalla, hän voi silti johtaa ministeriönsä toimintaa. Sen lisäksi valtiosihteeri edustaa ministeriä ja voi johtaa valmistelua. Sen lisäksi meillä on hyvinvoinnin ministerityöryhmä, joka on ollut tänäänkin koolla, jossa näitä asioita valmistellaan, ja loppujen lopuksi kollektiivisesti hallitus vastaa valmistelusta. Valmistelu etenee, ja kuten olen luvannut, päätökset tuodaan hyvissä ajoin ennen vaaleja eduskunnan tietoon. [Vasemmalta: Koska? — Perussuomalaisten ryhmästä: Ennen vaaleja!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

16.03 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanoitte, että ”hyvissä ajoin ennen vaaleja”. Kun äänestyksen alkuun on alle kolme viikkoa, niin nyt kysymme tässä, koska me saamme tiedon näistä tulevista leikkauksista. Nämä lisäleikkaukset ovat merkittäviä: 100 miljoonaa vanhustenhoidosta tarkoittaa noin 2 000:ta ympärivuorokautista hoitopaikkaa vähemmän. Sairaaloihin tehtävät leikkaukset, mitä tavoittelette: te lopetitte yöpäivystyksiä ympäri Suomen, ja nyt nämä tavoittelemanne leikkaukset ovat yli kaksi kertaa niin suuria kuin mitä te olette toteuttaneet. Suomalaisilla on oikeus tietää, mistä te leikkaatte. Varsinkin kun tänään sosiaali- ja terveysvaliokunnalle tuli tietoon, että Kela-korvauksiin ei olekaan enää käytettävissä puoli miljardia eli 500 miljoonaa, vaan uusi summa on 633 miljoonaa. [Vasemmalta: Ohhoh! — Tuntuu olevan rahaa!] Kyllä, yksityi-

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

seen terveysbisnekseen tuntuu löytyvän rahaa, mutta suomalaisten palveluihin ei muuta kuin leikkauksia. Arvoisa pääministeri, haluamme vielä kuulla: mitä leikkauksia on tulossa, ja koska?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.04 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus teki vuosi sitten kehysriihessä lisäsäästöpäätöksiä, ja yhdessä ne plus hallitusohjelman liitteet, joissa on säästökohteet kerrottu, ovat voimassa. Niiden pohjalta valmistelua tehdään, ja hyvissä ajoin ennen vaaleja on hyvissä ajoin ennen vaaleja. [Miapetra Kumpula-Natri: Mitä vaaleja?] Kolme viikkoa on käytännössä siis aikaa. Asiat pitää valmistella mahdollisimman hyvin ja mahdollisimman huolella, [Vasemmalta: Vuosi aikaa!] mutta ne kohteet ovat nämä.

Kannattaa taas suhteuttaa asioita. Hallitus on lisännyt tänä vuonna sosiaali- ja terveyspalveluihin hyvinvointialueille 2,2 miljardia euroa, [Sheikki Laakso: 2 200 miljoonaa!] mutta me myöskin, kyllä, olemme kohdentaneet säästöjä. Kokonaisuutena tämä on kuitenkin niin, että hallitus on etsinyt merkittävän määrän veronmaksajien rahoja muualta, jotta me pystytään pitämään huolta meidän sosiaali- ja terveyspalveluista, ja tämä on oleellinen asia. On totta, että joudutaan myöskin säästämään, koska rahaa ei ole loputtomasti. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Tuntuu olevan!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.05 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Herra pääministeri, teidän hallituksenne on ajanut hyvinvointialueet nurkkaan, mahdottoman tehtävän eteen. Te olette laittaneet sellaiset talousrätingit hyvinvointialueille, [Välihuutoja — Ben Zyskowitz: Ei, kun te!] että ne eivät kykene täyttämään lakisääteisiä tehtäviään. Tästähän on ilmeisesti laillisuusvalvojille, oikeusasiamiehelle, jo kantelukin tehty. Siellä ovat kaikkien puolueiden aluepäättäjät epätoivoisessa tilanteessa, myös kokoomuslaiset aluepäättäjät.

Nyt meillä on tiedossa, herra pääministeri, että 170 miljoonaa aiotte leikata vielä lisää ihmisten peruspalveluista — terveyskeskuksista, vanhainkodeista, lastensuojelusta, perheitten matalan kynnyksen avusta — ja te ihan perustellusti kerroitte 27. päivä helmikuuta, että kerrotte eduskunnalle virallisesti, mistä leikataan lisää ihmisten peruspalveluista. Ja tosiaan 2. päivä huhtikuuta aletaan antamaan ääniä. Silloin vaalit ovat käynnissä, kolmen viikon päästä.

Kysynkin teiltä, pääministeri: oletteko valmiita antamaan valtioneuvoston tiedonannon näistä uusista sote-säästöistä eduskunnalle? Keskusta vaatii sitä, suomalaiset vaativat sitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.07 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En vain kerta kaikkiaan voi olla muistuttamatta siitä, että se, että meillä on nämä hyvinvointialueet ja että siellä on haasteita, johtuu siitä, että tähän maahan on tehty keskustan rakentama hyvinvointialuemalli. [Välihuutoja — Antti Kurvinen: Vastuun pakoilua! — Puhemies koputtaa] Me teemme kaikkemme joka päivä yhdessä alueiden päättäjien kanssa, että se malli

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

saadaan toimimaan, ja nyt me nähdään jo: menkää katsomaan Länsi-Uudellemaalle, siellä on saavutettu talousluvut nyt, mutta mikä parasta, siellä on saavutettu se, että ihmiset pääsevät hoitoon, ja siellä otetaan uusia käytäntöjä käyttöön, kuten omalääkärimalli, jota suomalaiset haluavat. [Välihuutoja] Nämä asiat ovat tehtävissä. Sitten meillä on alueita, joilla on vaikeuksia, mutta niitä alueita me autamme ja tuemme, ja viime kädessä hallituksella on vastuu ja velvollisuus myöskin huolehtia rahoituksen riittävydestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.08 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun vuosi sitten te päätitte siellä kehysriihessä näistä 170 miljoonan euron leikkauksista, niin me oppositiossa tietenkin olimme mediatietojen varassa, mutta siinä kerrottiin, että 100 miljoonaa sosiaalihuollon palveluvalikoimasta ja 70 miljoonaa sairaaloiden palveluvalikoimasta. Jo silloin jokainen asiantuntija ymmärsi, että siitä ei tule mitään. Ei sieltä sairaaloiden sisältä voida ottaa joitakin yksittäisiä leikkauksia, ja siitä sitten saada 70 miljoonan säästöjä. Käytännössä 70 miljoonaa tarkoittaa kaikkien Suomessa tehtävien lonkkaleikkausten yhteistä hintaa, [Antti Kurvinen: Oho!] ja 100 miljoonaa tarkoittaa 2 000:ta ympärivuorokautista hoivapaikkaa. Kyllä teidän täytyy pystyä kertomaan, mistä tämän suuruusluokan leikkaukset aiotaan ottaa, koska valtiovarainministeri Purra vastasi täällä, että ne otetaan joka tapauksessa sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalalta. Kyllä meidän täytyy saada se vastaus. [Eduskunnasta: Kyllä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.09 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Te tulette sen vastauksen saamaan sitten, kun hallitus sen tekee, [Antti Kurvinen: Koska?] mutta kun tässä on kiireinen aikataulu, niin me emme nyt hосу sen tähden, että te haluatte nähdä sen tänään eikä ensi tai seuraavalla viikolla riitä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] ja teidän pitää se nyt vain kestää. Me tuomme ne päätökset teidän nähtävillenne, kun ne ovat valmiit. [Miapetra Kumpula-Natri: Vieläkö ennen vaaleja?]

Sitten vielä näihin leikkauksiin: Ei ole mitään uusia leikkauksia. Ne ovat ne, mitkä on päätetty, mutta jos joku osoittautuu, että sillä ei saada sitä arvioitua säästövaikutusta, niin se pitää korvata jollakin muulla. Mutta ne säästöt ovat ne, jotka on päätetty.

Ja sitten vielä: Kyllä, 170 miljoonaakin on paljon rahaa, mutta 27 miljardia käytetään siihen, että tässä maassa leikataan ihmisten lonkat, että ihmiset pääsevät lääkäriin, on sosiaalipalveluita, on vanhustenpalveluita, kaikkea tätä. Tämä on yksi pieni osa, tärkeä osa, ja me teemme sen mahdollisimman hyvin, ja te saatte sen ajoissa tietoonne. [Vasemmalta: Vähättelevä vastaus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Krista, olkaa hyvä.

16.10 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä pääministeri jälleen viittasi siihen, että miljarditolkulla on tulossa soteen rahaa, [Mauri Peltokangas: Enemmän kuin Marinin hallituksen aikana!] mutta on hyvä todeta, että tämän hallituksen päätöksillä ei tule yhtään näistä euroista, koska se johtuu nykyisestä lainsäädännöstä, ja hallituksen oli jo katettava tämä. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Sen sijaan miten te palvelette sosiaali- ja terveydenhuoltoa? Te leikkaatte merkittävästi. On tullut jo tietoon, että tänään siis tiedämme, että me emme tiedä sitä, mitä säästöjä te aiotte tehdä. [Naurua oikealta] Me emme myöskään tänään tiedä sitä, milloin niistä kerrotaan, emmekä me myöskään tiedä sitä, kuka niitä valmistelee. Sen sijaan mitä me tiedämme täällä: eduskunnalle kävi se ilmeiseksi pääministerin puheista, että me tiedämme, että säästöt katetaan sosiaali- ja terveysministeriön pääluokasta ja nämä säästöt tulevat joka tapauksessa. Tämä me tiedetään.

Kysynkin vielä, Petteri Orpo: oletteko te oppineet hallituksen valmistelussa jotain niistä moitteista, joita olette toistuvasti saaneet lainvalmistelusta, ja aiotteko pimittää tämän, kuten valiokunta sai tänään tietää, [Puhemies koputtaa] että Kela-korvauksia sosiaali- ja terveysministeriöstä saadun tiedon mukaan ollaan nostamassa 633 miljoonaan, eli 130 miljoonaa rahaa on kuitenkin löytynyt jälleen lisää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.11 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että moitteita on tullut erityisesti sieltä suunnasta, ja niistä en ole oppinut mitään. [Naurua] — Siis haluan sanoa nyt sen, että tämän kolmen viikon aikana me tuomme nämä eduskunnalle. Minusta se on selkeä tieto. Ja lähtökohtana ovat ne säästökohteet, jotka on eduskunnalle kerrottu hallitusohjelmassa ja puoliväliriihen päätöksissä. Näitä asioita valmistelee, kuten totesin, hallitus, jolle kollektiivisesti vastuu kuuluu. Vaikka ministeri on sairaslomalla, niin hän silti voi johtaa valmistelua. Valtiosihteeri voi häntä sijaistaa täysin valtuuksin. Sen lisäksi on ministerityöryhmä, jossa näitä on käsitelty viimeksi tänään. Eli kyllä tämä menee eteenpäin. On tietenkin hyvä, että teillä on huoli säästöjen valmistelusta, mutta me joudumme niitä tekemään.

Sitten minulle palaa kyllä mieleen aina se ajatus, että kun taas täällä haukutaan yhtä säästöä, niin millä ihmeellä te kaiken tämän rahoitatte. Millä ihmeellä? Ei teillä olisi yhtään sen enempää rahaa, vaikka te olisitte tänään vallassa. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.12 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisten tulevaisuudenusko on romahtanut. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eihän ole! — Ei pidä paikkaansa!] Sen kertoo Sitran tulevaisuusbarometri. Ihmiset kantavat huolta huomisesta, eikä sitä pidä väheksyä. Se huoli kumpuaa ennen kaikkea siitä epätietoisuudesta, miten hyvinvointivaltio kestää, miten ikäihmisistä pidetään huolta, onko lapsille suojelua, miten minä pääsen hoitoon, miten hoitoonpääsy järjestyy.

Pääministeri, te kerrotte, että jo vuosi on valmisteltu näitä uusia leikkauskohteita, mutta vieläkö emme saa tietoa, keneltä nyt leikataan: vammaisilta, vanhuksilta, kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvilta, lastensuojelulta. Keneltä leikataan? [Mauri Peltokangas: Uniperiltä ei voi enää leikata!] Ja kun te sanotte, että säästöt ovat välttämättömiä, niin tänään olemme saaneet tiedon, että kyllä rahaa on, kun yksityiseen terveysbisnekseen pitää löytää lisää Kela-korvauksia — yli 130 miljoonaa euroa jo edellisen puolen miljardin euron päälle. Pääministeri, niille huolestuneille suomalaisille, jotka kantavat huolta huomisesta, mitä te heille vastaatte? Mikä on teidän arvovalintanne: laitetaanko rahat tavallisten suomalaisten

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

ten julkisiin hyvinvointipalveluihin vai yksityiseen terveysbisnekseen? Kumman te valitsette?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.13 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Haluan vielä edelleen todeta sen, että minun käsitykseni on se, että nämä Kela-korvausluvut eivät nyt ole ihan niin kuin te sanotte, mutta tarkastetaan tämä. En tiedä, miten Helsingin Sanomat, tai mistä tämä tuli, on sen laskenut, varsinkin kun vastaava ministeri ei ole paikalla, mutta ne pitää tarkastaa.

Edelleen toistan sen, että hallitus valmistelee nämä päätökset huolella mutta tämän aikataulun puitteissa, jonka olen jo moneen kertaan todennut, ja tuo ne eduskunnalle tietoon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Koska pääministeri oli niin tiivis ja lyhyt, myös ministeri Ikonen ehtii vastata. Olkaa hyvä.

16.14 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä ajattelen, että me nimenomaan teemme töitä sen eteen, että turvaamme ihmisten palvelut tulevaisuudessa. Me laitamme hallituksena tänäkin vuonna kolmasosan valtion budjetista näihin palveluihin, ja se meno kasvaa. Jos laitetaan 26 miljardia näihin julkisiin palveluihin [Antti Kurvinen: Onko se teistä liikaa? Haluatteko leikata lisää?] ja sitten se noin suurin piirtein puoli miljardia koko kaudella sinne Kela-korvauksiin, [Timo Harakka: Noin suurin piirtein?] niin on hyvä nämä suhdemäärät pitää mielessä.

Lisäksi haluan tuoda ilmi myöskin sen, että kun hyvinvointialueet ovat tehneet töitä siihen, että rahoitus ja toiminta kohtaisivat toisensa, niin me ollaan nähty jo se käänne siellä taloudessa. Eli jos me katsomme kohti kehysriihtä, niin viime vuonna hyvinvointialueet alkoivat saada jo paremmin talouttaan hallintaan ja se alijäämän määrä, miltä se näytti, putosi parillasadalla miljoonalla, ja silloin näyttää siltä, että nyt kevään kehysvaraus riittää siihen, että sen takia ei jouduta tekemään lisäsäästöjä, koska hyvinvointialueet ovat pystyneet kehittämään toimintaansa. [Krista Kiuru: Hyvä, ja leikataan lisää!] Tähän me pyrimme tässä kokonaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

16.15 Bella Forsgrén vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty taas juupas—eipäs-väittelyä siitä, mitenkä tämä hyvinvointialueiden uudistus lopulta meni, mutta haluaisin lukea teille pätkän THL:n tuoreesta tutkimuksesta ja siinä tehdyistä johtopäätöksistä, jotka ovat juuri tuoreita, 10.3. julkistettu. Täällä sanotaan näin: ”Liian suuret sopeutukset uudistuksen alkuvaiheessa voivat vaarantaa uudistuksen tavoitteiden saavuttamisen niin sosiaalisen kuin taloudellisen kestävyysnäkökulmasta.”

Eli jos mennään ihan takaisin siihen aiheeseen, että miten me yhdessä onnistutaan tässä turvaamaan meidän kaikkien kansalaisten hyvinvointipalvelut, niin kyllä minä ajattelisin sitä, että hallituksenkin pitäisi ottaa vastuuta niistä ratkaisuksista, mitä te olette itse tehneet. Te olette laittaneet hyvinvointialueet todella vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen. [Ben Zyskowitz: Ei, kun te olette, teidän hallitus!] Te olette tehneet leikkauspäätöksiä. Teidän pitää ottaa vastuu tekemästänne politiikasta.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Olisinkin kysynyt pääministeriltä: nyt kun on tullut tutkimustulosta siitä, että hyvinvointialueet ovat todella vaikeassa tilanteessa, niin voitteko te harkita uudelleen, jotta meidän kansalaisten hyvinvointipalvelut voidaan turvata?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.16 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon, että välillä katsomme sitä hyvää työtä, mitä siellä hyvinvointialueilla on tehty. Siellä on esimerkiksi näitä hyviä käytäntöjä, jos me katsomme palveluitten kehittämistä.

Tulen itse Pirkanmaalta. Sain viime keväänä kännykkääni viestin, että digiklinikka on avattu. Puolet alueen asukkaista on rekisteröity tällaiseen palveluun. Siellä on yli 500 käyntiä, yhteyden saa kymmenessä minuutissa, ja yli 60 prosenttia ihmisistä myöskin saa avun sen yhteydenoton aikana.

Meillä on erilaisia palveluita. Tekoäly auttaa kirjauksissa, jolloin ammattilainen voi keskittyä siinä kohtaamisessa kohtaamaan sen ihmisen. Tai jos me katsomme isoja haasteita, mielenterveyden haasteisiin me tuomme terapiatakuun, joka tänä keväänä tulee voimaan. Alueilla on haettu hyviä käytäntöjä siihen, miten mielenterveyteen voidaan oikea-aikaisesti löytää ratkaisuja. Näitä on vaikka Keski-Suomessa, Varsinais-Suomessa ja näin edelleen. Tai jos me puhumme monisairaiden henkilöiden hoidon jatkuvuudesta, niin omalääkäri- ja omatiimimalleja kehitetään alueilla, ja me haluamme hallituksena turvata, että se toteutuu kaikilla alueilla. Tai vaikkapa se, että ikäihmiset päätyvät kerta toisensa sen jälkeen ambulanssilla päivystykseen, ei ole tarkoituksenmukaista, vaan se, että viedään palveluita heidän luokseen. [Puhemies koputtaa] Kanta-Hämeessä on kehitetty tätä GerBiiliä, liikkuvaa kotisairaalan ja ensihoidon palvelua, [Puhemies koputtaa] joka auttaa päivystyksien kuormittumiseen. Tämä on sitä hyvää työtä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.18 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei tässä nyt ole kyse siitä, etteikö oppositio malta odottaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ai ei?] Tässä on kyse siitä, että suomalaisilla on oikeus tietää, mistä te aiotte vielä kaikkien näiden leikkausten päälle, joita olette tehneet, vielä leikata lisää suomalaisille tärkeitä erikoissairaanhoidon palveluita tai heikommassa asemassa olevien ihmisten palveluita, lastensuojelua, vanhus-tenhoivaa? Aiotteko lopettaa koko kuntouttavan työtoiminnan tilanteessa, jossa Suomen työllisyyskehitys on ollut EU:n heikointa? Ja, arvoisa pääministeri, jos te sanotte, että te tuotte nämä hyvissä ajoin, niin se hyvissä ajoin ennen vaaleja meni jo. Te olette vuoden näitä valmistelleet, ettekä vielä kukaan ole kertoneet. Samaan aikaan saamme kuulla, että jostain olette löytäneet 130 miljoonaa euroa lisää yksityiseen terveydenhuoltoon, mutta ette suostu tuumaakaan joustamaan näistä säästöistä. Joten, arvoisa pääministeri, kertokaa: miksi on niin vaikeaa kertoa, mitä siellä teidän leikkauspöydällä nyt on, [Puhemies koputtaa] ja miksette voi antaa päivämäärää, koska te näistä päätöksistä aiotte kertoa? Vuosi on kulunut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

16.19 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin vielä on vahvistunut käsitys tässä, että valtio käyttää maksimissaan 335 miljoonaa euroa tähän Kela-korvausjärjestelmään, [Ben Zyskowicz: Neljässä vuodessa!] ja ne loput rahat, mistä te puhutte, ovat vakuutuksenottajien rahaa. [Välihuutoja vasemmalta] Eli siis valtio käyttää 335 miljoonaa euroa. Perekdytään tähän, ja perehtykää tekin nyt ihan kunnolla. Minusta tuntuu, että teillä on hieman väärä käsitys.

Ja vielä kerran: Minusta kolme viikkoa ei ole nyt valtavan pitkä aika. Me valmistelemme nämä esitykset huolella, ja kyllä te ehditte niillä vaaleja käymään sitten vielä sen jälkeenkin. [Vasemmalta: Ne tulevat palkansaajien sosiaaliturvamaksuista!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

16.20 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Veroministeri Purra, ehdin kysyä teiltä useaan otteeseen, miksi valtavasti sähköä kuluttavilla datakeskuksilla on Suomessa lähes täysi vapautus sähköverosta. [Sanna Antikainen: Miten tämä liittyy aiheeseen?] Nyt hallitus on tiedottanut, että tästä verotuesta luovutaan. Muutaman kyselytunnin se vaati.

On oikein, että käänsitte kelkkanne, mutta se ei ole oikein, että toisella lakiesityksellä annattekin datakeskuksille, siis Googlen ja Microsoftin kaltaisille jättyhtiöille, alennuksen yritysten yhteisöverosta. Tarkoitan siis niin sanottua vihreiden investointien verotukea, jota eduskunta eilen käsitteli. Tähän ollaan kaikkiaan varaamassa jopa kaksi kolme miljardia euroa. Yksi iso datakeskus voi kuluttaa sähköä kokonaisen kaupungin kotitalouksien verran. Fingrid arvioi, että sähkönkulutus kaksinkertaistuu Suomessa kymmenen vuoden aikana pitkälti datakeskusten vuoksi. Se nostaa sähkön hintaa kaikille suomalaisille. [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä] Ministeri Purra, miten nyt perustelette, että näille laitoksille pitäisikin antaa yhteisöveroalennus, ja vieläpä vihreäksi pestynä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Arvoisa edustaja Yrttiaho, minun on vaikea nähdä mitään yhtymäkohtaa teidän lisäkysymyksenne ja käsittelyssä olevan pääkysymyksen välillä, [Johannes Yrttiaho: No, rahaa näyttää riittävän kaikenlaisiin veroaleihin!] joten en anna ministerille tässä kohdassa vastauspuheenvuoroa. [Johannes Yrttiaho: Ilman muuta liittyy aiheeseen, valtiontalouteen!] — Seuraava kysyjä, edustaja Berg, olkaa hyvä.

16.21 Kim Berg sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, teillä on ollut vuosi aikaa valmistella tätä esitystä näistä lähes 200 miljoonan euron säästöistä. Ennakkoäänestys alkaa pian, mutta edelleen te pyydätte meitä vain odottamaan. Onko hallituksen taktiikka nyt se, että leikataan vähän kaikesta, vähän sieltä sun täältä, jotta kukaan ei huomaa?

Arvoisa pääministeri, te perustelette kaikkia hallituksen säästöjä sillä, että on pakko säästää. Tämän päivän uutispommi kuitenkin on se, että rahaa kyllä on. STM:ltä tällä viikolla saadun tiedon perusteella aikaisemman 500 miljoonan lisäksi te olette tosiaan käyttämässä yli 130 miljoonaa yksityiseen terveydenhuoltoon, eli lähes saman verran kuin olette nyt suunnittelemassa leikkauksia julkiselle sektorille. Nyt herääkin huoli, mistä palveluista ja keneltä nämä lisärahat tullaan ottamaan. [Vasemmalta: Kenen taskusta ne on? — Juho Eerola: Ei liittynyt datakeskuksiin!]

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.23 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtion rahaa käytetään maksimissaan 335 miljoonaa — piste. [Ben Zyskowicz: Neljässä vuodessa!] Siis tästä ei tule mitään lisäleikkaustarvetta.

Sitten vielä, mikä tässä on se alkuperäinen kirjaus, eli että sosiaalihuollosta sata miljoonaa on se leikkaustarve. Se on yksi prosentti noin kymmenen miljardin sosiaalihuollon budjetista, siis kymmenestä miljardista. [Pia Viitanen: Kertokaa, mistä se otetaan!] Tämä on sitä työtä, jota meidän pitää tehdä, jotta me saadaan meidän julkinen talous terveille polulle. Me haemme ne parhaalla mahdollisella tavalla, niin että säästöistä tulee mahdollisimman vähän haittaa, ja jos me käytämme rahaa jossain, niin me haetaan sille mahdollisimman suurta työllistävää vaikutusta. Tämä on hallituksen politiikan ydin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Väyrynen, olkaa hyvä.

16.23 Ville Väyrynen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä on nyt moneen kertaan jälleen mainittu nämä Kela-korvauksien korotukset. Jos ajatellaan, että hallituskauden aikana ne ovat 500 miljoonaa euroa, tai vaikka ne olisivat tämä 600 miljoonaa euroa, mikä mainitaan, niin täytyy muistaa, että samaan aikaan menee se 100 000 miljoonaa euroa hyvinvointialueille samassa ajassa.

Tässä myös on esitetty semmoinen ajatus, että ne ovat ikään kuin jotain tuuleen heitettyä rahaa, joka menee suoraan yksityisen terveydenhuollon taseeseen, ja haluaisin kysyä valtiovarainministeri Purralta, koska teillä nyt ymmärtääkseni on jonkunäköinen huoli siitä, mihin tässä maassa rahaa käytetään: Olen itse ymmärtänyt, että ne menevät suomalaisten palveluihin, joita he tarvitsevat ja joita suomalaiset terveydenhuollon ammattilaiset heille tuottavat. Olenko minä käsittänyt väärin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.24 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin hyvinvointialueiden yleiskatteeseen rahoitukseen valtio käyttää lähes kolmasosan koko budjetistaan. Se on erittäin merkittävä summa, ja sen vuoksikin meidän täytyy olla tarkkoja paitsi sen suhteen, minkälainen hyvinvointialue- ja sote-uudistus meille on rakennettu, myös huomioida sitä, että rahoitus käytetään oikein ja mahdollisimman tehokkaasti suomalaisten ihmisten palveluihin. Samaan aikaan tähän rahoitusmalliinhan on rakennettu sisään eräänlainen leikkuri, joka vähentää tai hidastaa kustannusten nousua. Samaan aikaan on luonnollista, että kun väestö voimakkaasti ikääntyy, palvelutarve kasvaa ja sitä myötä hyvinvointialueiden menot kasvavat. Mutta samaan aikaan me todella tänä vuonna annamme 2,2 miljardia euroa enemmän rahaa hyvinvointialueille kuin viime vuonna, ja tämä summa on edelleen nousussa.

Oppositio kritisoi joka ikistä tekemäämme säästöä tässä kokonaisuudessa, jossa hallitus yhdeksän miljardin edestä on tehnyt sekä tulo- ja menopuolen sopeutuksia että uudistuksia juuri siksi, [Puhemies koputtaa] että me tulevaisuudessa kykenisimme huolehtimaan tämän hyvinvointiyhteiskunnan tärkeimmistä palveluista ja etuuksista. [Timo Harakka: Neljä ja puoli enintään!]

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

16.26 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kieltämättä minustakin on erikoinen arvovalinta ollut hallitukselta, että rahaa löytyy näille yksityisille terveyspalveluille samaan aikaan, kun julkisia palveluita leikataan. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Haluan kuitenkin kiittää pääministeriä kehuista meille Länsi-Uudellemaalle. Olemme siellä todella tehneet minusta hyvää työtä monessa suhteessa, välillä yhdessä kokoomuksen kanssa ja välillä niin, että kokoomus on jäänyt muiden ryhmien kanssa neuvottelun sovun ulkopuolelle. Länsi-Uudellamaalla olemme tehneet myös panostuksia lastensuojelun jälkihuoltoon, josta taas hallitus on puolestaan leikannut. Se on ollut esimerkiksi vihreille tärkeä prioriteetti.

Haluaisin kysyä, pääministeri Orpo: Ymmärrätekö te, että jos näitä sosiaalihuollon leikkauksia, joista edelleen olette pitäneet kiinni, kohdennetaan sinne lapsiperheiden tukiin, lapsiin ja nuoriin, niin ne vaikutukset näkyvät suoraan paitsi näiden lasten ja nuorten arjessa myös kouluissa ja päiväkodeissa ja sitä kautta aivan kaikkien suomalaisten lasten ja nuorten arjessa? Se on minusta erittäin lyhytnäköistä. Ei ole käynyt ilmi, mistä alun perin ajattelitte tämän sosiaalihuollon säästön ottaa, joka silloin tuli ministerillekin yllätyksenä, [Puhemies koputtaa] eikä ole selvää, mistä te otatte sen nyt, mutta voitteko luvata, että näitä säästöjä ei kohdenneta lapsille ja nuorille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.27 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on halunnut turvata lasten ja nuorten hyvän kasvuympäristön. Me olemme tällä hallituskaudella myös laittaneet 200 miljoonaa lisää kuntiin ja sinne kuntien rahoitukseen perusopetukseen, ihan siksi, että jos me ajattelemme sitä, että varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa luodaan se yhdenvertainen pohja kaikille lapsille ja nuorille, semmoinen mahdollisuuksien tasa-arvo, niin tämä on yksi elementti, jolla tätä lasten ja nuorten tilannetta halutaan vahvistaa tässä hallituksessa.

Lisäksi jos katsotaan tätä hyvinvointialueitten rahoitusmallia, niin senkin sisällä hyvinvointialueitten kannattaa, vaikkapa kun tässä nostettiin esiin tämä lastensuojelu, satsata sinne perhetyöhön, niihin varhaisiin tuen muotoihin, mikä on sekä inhimillisesti että taloudellisesti parempi ratkaisu, jos me saadaan tuettua lapsia, nuoria ja perheitä siinä hetkessä, kun niitä ongelmia alkaa nousta. Sellaista politiikkaa me haluamme tehdä, ja me toivomme, että myöskin hyvinvointialueilla, ja siellä on paljon tehty tämän eteen.

Sitten vielä nämä Kela-korvaukset: Ne ovat yksi keino. Vastustetaanko täällä hedelmöityshoitojen ottamista takaisin sinne, ja vastustetaanko täällä esimerkiksi 65-vuotiaitten mahdollisuutta päästä julkisen hinnalla yksityisen terveydenhuollon vastaanotolle? Tämä on yksi keino purkaa näitä jonoja ja helpottaa ihmisten hoitoonpääsyä. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Merinen, olkaa hyvä.

16.28 Ville Merinen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, minä mietin silleen niin kuin maalaisjärkisesti tätä tämänhetkistä tilannetta. Ennen ek-vaaleja, eduskuntavaaleja, te sanoitte tyyliin kaksi viikkoa ennen vaaleja televisiossa —

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

ainakin minä katsoin tämmöistä lähetystä, missä te sanoitte — että sotesta ei leikata. Viime syksynä täällä äänestettiin kuitenkin sairaalaverkon toimintojen karsimisesta.

Nyt on muutamia viikkoja vaaleihin, ja kun vaikka nuoret aikuiset kiertelevät tuolla vaalitoreilla, niin he eivät tiedä, ajaako heidän ehkä mahdollisesti äänestämänsä puolue esim. kuntouttavan työtoiminnan kokonaan pois leikkaamista. [Vilhelm Junnila: Vähän kuin demarit aluevaaleissa!] Onhan tämä tosi eriskummallinen tilanne kansalaiselle.

En tiedä, mitä se tarkoittaa siellä teidän aitiössanne, mutta ”tuomme pikimmiten” olisi ollut tämä viikko. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ai niinkö?] Nyt se viesti ei välttämättä kerkeä edes tavoittaa kaikkia niitä ihmisiä, jotka äänestävät. Mitä mieltä itse olette tästä tilanteesta kansalaisen näkökulmasta? — Kiitos. [Mauri Peltokangas: Voisitte ihan teititellä kyllä ministeriä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.29 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] En muista kyllä sanoneeni noin, mutta pitänee tämänkin tarkastaa. [Vasemmalta: Ette muista!]

Jos otetaan edelleen se 100 miljoonaa, joka on aikaisemmilla päätöksillä kohdennettu sosiaalihuoltoon, niin se on prosentti kymmenen miljardin budjetista, ja katsomme sen sillä tavalla, että se osuu mahdollisimman vähän heikentävästi mihinkään. Me haemme taakuvarmasti sen keinon.

Mutta kun kysyitte, että miten tämä menee, niin kyllä se vain on ikävää hommaa, että me joudumme tätä taloutta tasapainottamaan. Nyt vielä, kun maailmalla on tällainen tilanne — epävarmuutta, talous ei kasva, yritysten näkymät ovat huonot — niin ei tämä näytä yhtään paremmalta. Siksi meidän pitää pitää kiinni niistä säästöpäätöksistä, jotka me olemme tehneet, jotta se velkaantuminen pidetään jotenkin kurissa ja jotta luotto meihin tuolla maailmalla lainanantajien parissa pitää. Tältä tämä näyttää. Tätä työtä me teemme vakavalla mielellä, ja viime kädessä pelissä ovat tulevaisuuden suomalaisten hyvinvointipalvelut. [Puhemies koputtaa] Niiden puolesta tässä tehdään töitä, arvoisa edustaja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

16.31 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Äsken justiin sanoitte, valtiovarainministeri Purra, että olette tehnyt säästöpäätöksiä yhdeksän miljardin edestä. Ne päätökset kun te teitte, silloin arvioitte, että talous tulee kasvamaan melkein kaksi prosenttia. Voin kertoa teille uutisen, että se ei tule kasvamaan kahden prosenttia. Se tuskin tulee kasvamaan ollenkaan. Suomen Pankki antoi 0,8, ja siinäkin oli paljon varauksia, eli talous ei tule kasvamaan. Teidän yhdeksän miljardin säästöpäätökset eivät tule toteutumaan — sehän on päivänselvää. Työllisyys ei toteudu, ja nyt ne verot, jotka te olette laskeneet, että te saatte, niin siinä teidän ennusteessanne, joka tulee valtiovarainministeriöstä, tietysti vaalien jälkeen vasta, ei tule olemaan niin paljon rahaa — sen minä takaan teille. Mitä te meinaatte tehdä näille yhdeksän miljardin säästöille, kun niistä eivät toteudu läheskään kaikki?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

16.32 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Yhdeksän miljardia on sopeuttamista ja uudistuksia. Se sisältää suoria menosäästöjä ja leikkauksia käyttötalouden menoihin, se sisältää työllisyystoimia, uudistuksia ja jonkin verran valitettavasti myös veronkorotuksia. Tämä on iso kokonaisuus, ja me pidämme tuosta yhdeksästä miljardista kiinni. Tämänhetkinen tilanne edellyttää sitä. Tänä on valtiovarainministeriö julkaissut kehusehdotuksensa, ja siitä nähdään, että kehystilanne on tiukka kohti puoliväliriihtä mentäessä.

Suhdanne on vaikea, mutta mikäli te, edustaja Harkimo, yritätte esittää, että se on jotenkin hallituksen vika, että esimerkiksi euroalueella talous on niin kovin niukkaa tai että meillä löytyy geopolitiikassa ja turvallisuudessa tällä hetkellä valtavia epävarmuuksia, meillä on uhka kauppasodasta ja niin edelleen, niin se ei ole tämän hallituksen syy. Mutta sen sijaan me kyllä reagoimme kaikkiin niihin asioihin, jotka ovat meidän omissa käsissämme, ja pyrimme tätä Suomi-laivaa viemään suotuisammille vesille myös tässä maailmantilanteessa. [Vasemmalta: Ei siltä näytä! — Ajopuu!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

16.33 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! On nyt muistutettava täällä vasemmistopuolueille ja keskustalle, että tämä hyvinvointialueitten aikataulu ja koko malli on teidän käsialaanne, ja kyllä minä ymmärrän, että omatunto teillä nyt kolkuttaa, ja pitäisikin kolkuttaa. [Välihuutoja]

Mitä tulee sosiaali- ja terveystalouteen, niin syöpä koskettaa monia suomalaisia, ja WHO on jo pitkään suosittanut syöpästrategian laatimista. Useimmissa länsimaissa tällainen on, mutta Suomessa ei, eikä edellinen hallitus sellaista saanut aikaiseksi. Syöpään sairastuneen kannalta tärkeintä on päästä tutkimuksiin ja hoitoon mahdollisimman nopeasti ja että hoito on tehokasta. [Antti Kurvinen: Rahat eivät riitä!] Meidän päättäjien tehtävä on myös varmistaa se, että hoito on valtakunnallisesti tasa-arvoista.

Olisin kysynyt ministeriltä: eikö ole näin, että juurikin syöpään sairastuneen täytyy päästä nopeasti hoitoon ja saada tehokasta hoitoa ja että kansallista syöpästrategiaa valmistellaan? — Kiitos. [Antti Kurvinen: Onko rahaa kohta hoitoihin?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.34 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koetan vastata tässä, vaikka tämä ehkä enemmän osuu sinne ministeri Juuson vastualueelle. — Tämä on hyvin tärkeää. Syöpä on tauti, joka kohtaa hyvin monia meistä, ja se on asia, joka on tärkeää hoitaa oikea-aikaisesti. Siitä syystä kyllä STM:ssä on tehty töitä tämän asian eteen.

Nostan tässä samalla myöskin sen esiin, että syöpähoidot ovat yksi tällainen tutkimuksen tärkeä osa-alue, ja se on yksi sellainen asia, jossa meillä muun muassa yliopistosairaaloissa tehdään tällä hetkellä todella hyvää kehitystyötä. Meillä on Kansallinen syöpäkeskus ja muuta. On todella tärkeää, että me huolehdimme, että meillä on hyvää tutkimustietoa ja että se kanavoituu myöskin meille huomisen paremmaksi hoidoksi. Haluan nostaa tämän myöskin sen rinnalle, että huolehditaan, että ihmiset saavat hoitoa, eli huolehditaan myöskin siitä, että meidän tutkimus koko ajan kehittää meille uudenlaisia ratkaisuja tähän kysymykseen.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

16.35 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisilla on tosiaan oikeus tietää ennen kunta- ja aluevaaleja, mitä leikkauksia hallitukselta on tulossa. Te leikkaatte sotesta ja myös muista julkisista palveluista. Hallituksella on ollut ajatus, jonka mukaan työtöntä tarpeeksi kurittamalla työpaikka lopulta ilmestyy jostain, mutta todellisuudessa koulutus edistää työllistymistä. Ammatillisesta koulutuksesta te olette leikanneet jo 120 miljoonaa, ja OAJ:n tällä viikolla ilmestyneen selvityksen mukaan nämä leikkaukset ovat kiistatta osuneet myös oppivelvollisiin. Ammatillista koulutusta sekä työmarkkinajärjestöjä ja elinkeinoelämää edustavat tahot ovat vastikään ottaneet kantaa ja ilmaisseet huolensa siitä, että hallituksen ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat leikkaukset jatkuvat puoliväliriihessä. Tätä on kokoomuksen riveistä myöskin ehdotettu. Voitteko, valtiovarainministeri Purra, luvata, että ammatilliseen koulutukseen ei kohdisteta enää lisää leikkauksia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.36 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tiedämme, että sinänsä opetus- ja kulttuuriministeriöön kohdistuu 75 miljoonan sopeutuspainne. [Antti Kurvinen: Mitä ne ovat?] Me emme ole vielä sopineet siitä kokonaisuudesta. Tulemme neuvottelemaan siitä, ja pyrimme pääsemään yhteiseen näkemykseen kevään aikana. [Antti Kurvinen: Uskomatonta!] Näkemykseni on tietenkin, että kun näitä pohditaan, pitää myöskin nähdä, mihin on aikaisemmin jo kohdistettu sopeutuksia, ja tiedämme kaikki, että ammatillinen koulutus on yksi niistä.

Se sopeutus tuli voimaan tämän vuoden alusta. On kulunut kaksi kuukautta. Ajattelen, että on ehkä aika haastavaa vielä tässä vaiheessa nähdä niitä vaikutuksia, mutta on tietenkin selvää, että ensimmäinen vuosi on haastavin. Se mekanismihan menee niin, että vähennetään lukumäärää eli siis opiskelijavuosia heiltä, jotka tekevät toista tai kolmatta tutkintoa, ja pyrkimys ja tahto on tietenkin se, että ne, jotka ovat oppivelvollisuuden piirissä, säästyvät näiltä. Käytännössähän se toki jossain määrin sitten on riippuvaista siitä, miten nämä asiat saadaan järjestettyä. [Puhemies koputtaa] Samaa syssyyn lisätään oppimisen tukea, mikä on mielestäni oleellinen parannus ammatilliseen koulutukseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

16.38 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, kun kerroitte, että ette oikein muista, mitä viime vaaleissa tuli luvattua, niin minäpä virkistäisin muistianne: ”Tehdään se kerralla selväksi: me emme leikkaa sote-palveluista.” [Vasemmalta: Oho! — Oho! — Vau!] Tätä lupausta silmällä pitäen kun katsoo hallituksen politiikkaa [Antti Kurvinen: Lupaukset petetty!] — te olette leikanneet ihmisten hoitopääsystä, vanhustenhoidosta, lääkkeistä ja monilta pienituloisilta suomalaisilta ja asiakasmaksuja korottaneet historiallisesti — niin tämä vaalilupauksenne kyllä tulee erikoiseen valoon. Näin ollen me olemme täällä peränneet, mitä lupaatte nyt ennen vaaleja näiden leikkausten suhteen. Lupaatteko jättää edes vanhustenhoidon ja lastensuojelun rauhaan, vai ovatko nämä kaikki niin sanotusti pöydällä ja näistä on varaa saksia? Tähän nyt toivoi-

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

sin, pääministeri Orpo, teiltä rehellistä ja avointa vastausta suomalaisille. Mitä aiotte leikata ennen vaaleja? [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.39 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta ennen vaaleja kun käytiin keskusteluja, oli aivan päivänselvää, että rahaa joudutaan laittamaan sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen noin miljardi euroa vuodessa lisää. Se oli silloin näkemys, ja nyt on osoittautunut sen jälkeen, että se tarve on ollut vielä paljon suurempi, jopa 2,2 miljardia lisää. [Juho Eerola: Näin on laita!] Sehän ei tietenkään tarkoita sitä, etteikö siellä sen koko ajan suurenevan rahasumman sisällä pidä tehdä ja voida tehdä, halutaankin osin tehdä, niitä kohdennuksia, mihin niitä rahoja käytetään, [Keskeltä: Yksityiseen terveydenhoitoon!] jotta ne käytetään parhaalla mahdollisella tavalla suomalaisten ihmisten sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen ja tuottamiseen, ja tätä työtä me tehdään. [Välihuutoja — Krista Kiuru: Tuo tieto oli jo ennen vaaleja käytettävissä!] Ja kuten olen noin viisi kertaa todennut, me valmistelemme nämä päätökset huolella ja tuomme ne eduskunnan tietoon.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kohdistuvista leikkauksista (Hanna Kosonen kesk)

Suullinen kysymys SKT 38/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysyjä. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.40 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Olemme täällä juuri kuulleet, että näistä hallituksen sosiaali- ja terveystalouteen kohdistuvista leikkauksista saamme tiedon ennen kunta- ja aluevaaleja. Tämähän on hieno asia. Mutta kuulimme tuossa juuri myös opetusministeri Adlercreutzilta sen, että opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan eli koulutukseen, kulttuuriin, liikuntaan ja nuoriin tulevat kohdistumaan ensi vuodelle vielä 75 miljoonan euron leikkaukset. Näistähän meillä ei ole mitään tietoa myöskään, että mihin ne tulevat kohdentumaan. Nämä asiathan koskevat mitä suurimmassa määrin kuntapäätöksiä ja kuntapolitiikkaa. Olisi siis vähintään kohtuullista kuulla nämä leikkauskohteet, konkretia, ennen vaaleja.

Ennen eduskuntavaalejahan kokoomus kertoi, että ei leikata koulutuksesta, ja koko hallituskauden on kuultu sitä, että koulutus on erityissuojeluksessa, kulttuuri on tärkeää ja Suomi pitäisi saada liikkeelle, [Puhemies: Ja kysymys?] mutta silti on leikattu kulttuurista, koulutuksesta ja liikunnasta. [Puhemies koputtaa] Milloin kerrotte nämä opetus- ja kulttuuriministeriön leikkaukset?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

16.41 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perusopetukseen laitetaan 200 miljoonaa lisää. Minä ajattelen, että se on merkittävä teko tilanteessa, jossa kokonaissopeutus on yhdeksän miljardia. Tämä kannattaa painaa mieleen ja muistiin.

Mitä tulee hallituksen prosesseihin, niin meillä on puoliväliriihi silloin, kun se tulee vastaan. Silloin tehdään linjauksia. Hallitus etenee omien prosessiensa mukaan. Olen vastannut tähän kysymykseen tästä 75 miljoonasta muutaman kerran jo, äskен tässä muutama minuutti sitten, ja uskon, että hallituksen yhteinen pyrkimys on päästä ratkaisuun keväällä puoliväliriihen aikana, viimeistään syksyllä. [Eduskunnasta: Syksyllä! — Vaalit eivät ole syksyllä! — Puhemies koputtaa] Yhteinen näkemys on tietenkin myöskin se, että kun pohditaan sopeutuksia, niin otetaan tietenkin huomioon kokonaistilanne ja se, mitä sopeutuksia on aikaisemmin tehty. [Antti Kurvinen: Syksyllä?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

16.43 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei saatu tietoa päivämäärästä eikä näistä säästökohteista, mutta toivottavasti ei jatketa opettajista säästämistä. Moni opettajakollega on ihmetellyt, miksi hallitus kohtelee niin kaltoin opettajia. [Vasemmalta: Kyllä!] Ensin säädettiin tämä palkkakuoppalaki, joka rajoittaa opettajien palkankorotuksia, sitten nämä 120 miljoonan euron leikkaukset ammatilliseen koulutukseen — tiedetään, että se tarkoittaa sadoille opettajille lopputiliä. Pelkästään Itä-Suomesta vähennetään 140 henkilötyövuotta. [Vasemmalta: Ohhoh!] Entäs tämä opettajien jatkokoulutus? Alueelliset koulutukset lopetetaan. Se iskee erityisesti varhaiskasvatuksen ammatilaisiin. Ja kirsikkana kakun päällä tämä aikuiskoulutustuen lakkauttaminen. Moni, moni luokanopettaja on kouluttautunut aikuiskoulutustuen avulla erityisopettajaksi, ja me tiedetään, että me tarvitaan jatkossa enemmän erityisopettajia, koska tämä oppimisen tuen uudistus on tulossa kouluihin. Kysyn ministeri Adlercreutzilta: miksi olette ottaneet opettajat tulilinjalle, ja mistä nämä tarvittavat erityisopettajat jatkossa saadaan? [Vasemmalta ja keskeltä: Hyvä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.44 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osana tätä isoa kokonaisuutta koulutamme myöskin lisää erityisopettajia. Ja kyllä minä palaan siihen, että me tiedämme, että opettajana oleminen on haastavaa. Se on äärimmäisen tärkeä tehtävä, mutta se on vaikeata. Maailma on monimutkainen, opetustulokset ovat menneet alas, paineet opettajia kohtaan ovat suuret, ja siksi me teemme merkittäviä parannuksia tähän. Alakoulussa lisätään kolme viikkotuntia äidinkieleen ja kirjallisuuteen ja matematiikkaan. Uudistamme oppimisen tuen. Se on sadan miljoonan panostus. Tuomme myöskin työrauhaa luokkiin: [Juho Eerola: Kännykät leikataan!] kännykät poistuvat luokista, sikäli kuin eduskunta niin päättää, ensi syksystä lähtien, ja kouluille tulee mahdollisuus säätää järjestyssäännöissään, mitä tehdään kännyköiden suhteen välitunneilla. Kyllä itse ajattelen siitä palautteesta, joka minulle on tullut, että opettajat pitävät tätä tärkeänä ja merkittävänä uudistuksena, joka oleellisesti helpottaa heidän tilannettaan. Osana oppimi-

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

sen tukea määritellään myöskin nyt ensimmäistä kertaa, montako tiettyä tukea tarvitsevaa oppilasta voi olla opettajaa kohden. [Puhemies koputtaa] Nämä ovat kaikki isoja askelia eteenpäin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

16.45 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään vietetään varhaiskasvatuksen päivää, ja aivan syystä. Meidän laadukas suomalainen varhaiskasvatus ja sen tekijät ansaitsevat tämän merkkipäivän.

Varhaiskasvatus on lapsen kasvun ja oppimisen — koko oppimispolun — kannalta, todella merkittävä pohja koko sille koulupolulle, joka on edessä. Nyt kaipaisin hallitukselta visiota meidän varhaiskasvatukseen. Miten me turvataan kiireetön arki siellä, miten turvataan meidän henkilöstön pysyvyys, heidän hyvä palkkauksensa ja se, että me saadaan uutta henkilöstöä alalle kiinnostumaan?

Varhaiskasvatuksen lisäksi syrjäytymistä ehkäistään tukemalla lapsia ja nuoria läpi koulutuspolun. Tässä on aiemmissa kysymyksissä nostettu jo isot leikkaukset ammatilliseen koulutukseen. Jos tämä 75 miljoonan leikkaus opetus- ja kulttuuriministeriöön toteutuu, siellä ovat vaihtoehtoina nuorisotyö — joka ehkäisisi syrjäytymistä, ja on hyvin pienet budjetit —, liikunnan edistäminen ja kulttuuri, jossa me ollaan jo nähty, miten tuhoisia näissä pienissä budjeteissa nämä leikkaukset ovat. [Puhemies koputtaa] Voiko hallitus vahvistaa, että lapsilta ja nuorilta ei enää leikata?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.47 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kun pohdimme sitä 75 miljoonan kohdennusta, niin löytyy huomattavasti muitakin menoeriä kuin nuo, mitkä mainitsitte. Kyllä hallituksessa on yhteinen näkemys siitä, että nimenomaan perustasoa pitää vahvistaa, varhaiskasvatusta ja peruskoulua pitää vahvistaa.

On äärimmäisen tärkeää, että lisätään osallistumisastetta varhaiskasvatukseen. Se on tärkeätä myöskin kotoutumisen takia. Siksi hallitus haluaa sitä edistää. Panostamme opettajankoulutukseen ja erityisopettajien koulutukseen. Mainitsin jo aikaisemmin, että tuodaan työrauha peruskouluun. Teemme myöskin laajaa tulevaisuustyötä: pohdimme koulutuksen demografisia haasteita, ja käymme tarkkaan läpi syyt oppimistulosten laskuun. Sieltä pohjalta toivon, että saamme myöskin uusia esityksiä eduskuntaan hallituskauden loppua kohti ja tehdään mittava tulevaisuustyö.

Kyllä tässä nähdään hyvinkin, [Puhemies koputtaa] että koulupolku alkaa sieltä varhaiskasvatuksen alkupäästä ja loppuu joissain tapauksissa 30 vuotta myöhemmin, ja koko tätä polkua haluamme vahvistaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

16.48 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomessa on todellakin maailman parhaimmat opettajat, ja suomalaiset voivat luottaa, että lasten kasvatus ja koululaisten oppiminen on vankkojen ammattilaisten käsissä.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Jokaiselle nuorelle kuuluu oikeus niin laadukkaaseen perusopetukseen kuin toisen asteen koulutukseen lähellä kotia. Koulutuspolun yllä leijuu kuitenkin synkkiä pilviä hallituksen toimesta. Olette jo päättäneet poistaa pienten lukioden lisän, ja heikensitte näin monen lähilukion rahoitusta. Unohditteko tässä lukioden kohtalonyhteyden peruskouluun? Aineenopettajien viikkotunnit täyttyvät nimittäin usein sekä lukion että yläkoulun opetuksesta. Siksi kysynkin teiltä, arvoisa opetusministeri: lupaatteko suomalaisille nuorille ja heidän perheilleen, että lähilukioon ja -yläkouluun pääsee jatkossakin, ja miten turvaatte pätevien opettajien saatavuuden myös pienemmissä kunnissa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.49 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Muutamme lukioden rahoitusperustetta niin, että syrjäisyys itse asiassa saa tärkeämmän painoarvon, mikä tarkoittaa, että sikäli kuin lukio on pitkän matkan päässä, jos on syrjäistä seutua, niin tilanne on varsin hyvä. Se ei tietenkään tarkoita, että me voisimme täältä kovin tarkasti ohjata kuntien päätöksiä, mitä tulee yläkouluun tai lukioon, vaan se on kunnallista päätöksentekoa. [Antti Kurvinen: Raha ratkaisee!] Siksi tietenkin näitä asioita kannattaa jokaisen miettiä, kun menee äänestämään nyt keväällä. [Välihuutoja]

Kun puhutaan vetovoimasta, niin kyllä peruskouluopettajan näkökulmasta tilanne on loppukaudesta oleellisesti parempi, kun ollaan saatu täysimittaisena voimaan se 200 miljoonan parannus. Se näkyy resursseina. Meille tulee suoraan kohdennettua rahaa myöskin oppimisen tukeen, ja tulee se opettajakohtainen mitoitus, minkä aikaisemmin mainitsin ja mikä on merkittävä askel eteenpäin, ja niin edelleen. [Puhemies koputtaa] Kyllä minä toivon, että tästä selvästi välittyy se viesti, että hallitus välittää opettajista ja hallitus välittää koulutuksesta ja haluamme sitä kehittää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Poutala, olkaa hyvä.

16.50 Mika Poutala kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tapasin aamulla nuorisotyön ohjaajia, jotka olivat eri puolilta Suomea. He muistuttivat siitä, kuinka nuorisotyö voi olla ratkaisevaa sille, että nuori pysyy kiihtyvän yhteiskunnan kelkassa tai löytää elämänsä edes yhden turvallisen aikuisen. Nuorten palvelut eivät rajoitu nuorisotyöhön, vaan nuoret käyvät koulussa, lääkärissä ja työpajoissa ja käyttävät työllisyyspalveluita. Yhteistyö tutun ja luotetun nuorisotyöntekijän kanssa voi olla avain ratkaisuun, kun ollaan tekemisissä esimerkiksi mielenterveyden haasteiden tai lastensuojelukysymysten kanssa. Nuorisotyöntekijöiden huolena kuitenkin oli, että yhteistyö sote-palveluiden kanssa on sote-uudistuksen myötä hankaloitunut.

Arvoisa puhemies! Kysyn kuntaministeri Ikoselta: miten hallitus edistää tiedonkulkua ja yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueiden välillä siten, ettei nuorten hyvinvoinnista, siitä kaikesta tärkeimmästä, tingitä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.51 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tärkeästä kysymyksestä. — Jos me ajattelemme ihmisiä tai erityisesti vielä

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

nuoria, niin ei nuoren elämä jakaannu hallinnonaloittain, että jotenkin oltaisiin vain jonkun hallinnonalan asiakkaita. Kyllä se ihmisen elämä on kokonaisuus. Jos me ajattelemme nuoria, on tärkeätä, niin kuin äsken puhuttiin hyvin tästä varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta, että niissä luodaan pohja, ja että meillä kunnissa jokaisella nuorella on mahdollisuus harrastaa — kunnat vastaavat tästä harrastustoiminnasta — ja että siellä on nuorisotyötä tukemassa nuoria. Toisaalta, jos me katsomme hyvinvointialueitten puolta, niin siellä ovat ihan varhaislapsuudesta alkaen neuvolat, siellä on kouluterveydenhuolto, koulupsykologit, kuraattorit, koko tämä oppilashuollon ammattikunta, ja sitten lastensuojelu — me toimimme eri tavoin, tuetaan näillä eri välineillä, tullaan aikaisessa vaiheessa ja annetaan nuorille hyvät eväät, ja sitten jos tulee haasteita, toimitaan yhdessä ja haetaan niitä ratkaisuja yhdessä. Se on vastuu näissä. Me ohjaamme myöskin valtion puolelta hyvinvointialueita tähän, mutta kyllä kannustan jokaista kuntaa ja jokaista hyvinvointialuetta myöskin erittäin vahvasti hakemaan näitä ratkaisuja yhdessä ja tekemään tätä suunnittelutyötä myöskin yhdessä. [Puhemies koputtaa] Seuraavia strategioita kun tehdään, niin toivottavasti nämä asiat ratkaistaan niissä yhdessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.53 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomalaiset luottavat viranomaisiin, kuten poliisiin, ja suomalaiset luottavat myös opettajiin. Meillä on maailman korkeimmin koulutetut opettajat, niin perusopetuksessa kuin toisellakin asteella, ja tämä koulutus, mitä opettajat saavat, on todella laadukasta.

Opettajat tarvitsevat työnsä tueksi kuitenkin vahvemman tuen myöskin opetettavien lasten ja nuorten vanhemmilta, jotta pystyvät hoitamaan työtänsä hyvin. Opettajat tarvitsevat tämän tuen myös meiltä päättäjiltä, ja nyt, arvoisa pääministeri, teidän hallituskumppanimme ihan siinä vieressä ovat antaneet ymmärtää, että suomalaiset opettajat eivät ole tehtäviensä tasalla [Antti Kurvinen: Ohhoh!] vaan että he sekoilevat koulussa ja tekevät sopimattomia asioita. Suomalaiset opettajat eivät ansaitse tällaista kohtelua hallituksen taholta. Voisitteko, arvoisa pääministeri, kertoa, mitä mieltä hallitus on? Luotatteko suomalaisten opettajien ammattitaitoon ja osaamiseen samalla tavalla kuin suomalaiset laajasti ottaen? [Antti Kurvinen: Tuleeko perussuomalainen vastaus?]

16.54 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkään tämä ei ole puolueiden kyselytunti, mutta vastaan nyt, mitä hallitus on mieltä, ja kaikki hallituspuolueet allekirjoittavat tämän. En edes tunnista tuota, miten te tuonkin kääntelitte, mutta se ei ole uutta. [Välihuutoja]

Hallitus arvostaa suomalaisia opettajia yli kaiken. [Antti Kurvinen: Arvostavatko perust?] Kahden opettajan poikana olen koko elämäni arvostanut ja nähnyt vierestä, miten suomalaiset opettajat tekevät työtä, ja seuraan sitä tänä päivänäkin suhteellisen läheltä. Suomalaiset opettajat ovat tämän maan selkäranka. Me arvostamme sitä työtä. Siksi me resursoimme suomalaisten opettajien työtä kaiken säästämisen keskellä. Me annamme lisää resursseja kouluun, opettajille työvälineitä, joita he ovat toivoneet, muun muassa oppimisen tuen uudistuksen myötä, lisää vuosiviikkotunteja lukemiseen, kirjoittamiseen ja perustaitoihin, työrauhaa kouluihin kännykkäkiellon myötä. Opettajat ovat näitä pyytäneet ja he ovat näitä toivoneet, ja me haluamme todellakin osoittaa tällä kunnioitusta maailman par-

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

haille opettajille. Pidetään huolta siitä, että he saavat tehdä työtänsä parhaissa mahdollisissa olosuhteissa, ja pidetään huolta siitä, että he voivat kehittyä ammatissaan, jotta meillä on jatkossakin maailman paras koulu. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys Ukrainan sodan tulitaukoesityksestä (Otto Andersson r)

Suullinen kysymys SKT 39/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys, nästa fråga. — Ledamot Andersson, Otto, varsågod.

Keskustelu

16.55 Otto Andersson r: Arvoisa puhemies, ärade talman! Tänään on kulunut 85 vuotta siitä, kun talvisota päättyi. Muistamme tänään kaikkia niitä, jotka antoivat henkensä isänmaan puolesta, kaikkia niitä, jotka sekä rintamalla että kotirintamalla taistelivat Suomen vapauden puolesta. Kiitollisuus veteraanisukupolvia kohtaan on valtava.

Tänään, 85 vuotta myöhemmin, taistelu häikäilemätöntä viholista kohtaan on arkipäivää nyt Ukrainassa. Oli hienoa kuulla, kun tänään tuli tieto siitä, että Suomi syventää yhteistyötä Ukrainan kanssa. Olisin kuitenkin kysynyt pääministeriltä: miten näette tämän tulitaukoesityksen, jonka Ukraina itse on hyväksynyt, mutta ilmeisesti mediatietojen perusteella Venäjä ei olisi hyväksymässä tätä Yhdysvaltain aloitetta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.56 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tiistaina tuli sinänsä kannustavia uutisia, että Yhdysvallat ja Ukraina olivat päätyneet esitykseen tulitauosta, jossa oli hyviä elementtejä, mukaan lukien myös se, että Yhdysvallat sitoutuu jatkamaan tukeaan Ukrainalle ja myös tiedustelutiedon jakamista. Nyt on niin, että tosiaan on Venäjän päässä pallo. Venäjän päässä on vastuu nyt hyväksyä tämä sopimus, ja voi toden totta olla, että he eivät sitä tee tai he esittävät lisävaatimuksia, joihin ei voida tarttua. Silloin tietysti Suomen näkökulmasta meidän viesti sekä Yhdysvaltoihin että kumppaneillemme on laajasti se, että meidän tulee jatkaa Ukrainan tukemista mutta toisaalta myös Venäjän taloudellisen paineen luomista, ja tähän me toivomme Yhdysvallat mukaan. Ne viestit, jotka Yhdysvalloista ovat kuuluneet, ovat juuri sitä, että painetta tulee silloin Venäjää kohtaan, koska silloin nähdään, että Venäjä ei sitä rauhaa halua.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys Ukrainan tukiohjelmasta (Juha Mäenpää ps)

Suullinen kysymys SKT 40/2025 vp

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.58 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Hallitus on päättänyt 660 miljoonan euron Ukraina-tukiohjelmasta. Sen kautta tilaukset kohdistetaan kotimaisille puolustusteollisuuden yrityksille, mikä vahvistaa sekä Suomen turvallisuutta että Ukrainan puolustusta. Ohjelma tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia kotimaiselle puolustusteollisuudelle, työllisyydelle ja huoltovarmuudelle pitkällä aikavälillä. Perussuomalaisten mielestä kotimaisen puolustusteollisuuden vahvistaminen tukee kansallista puolustuskykyämme, taloutemme kasvua ja innovaatioita sekä parantaa Suomen asemaa kansainvälisessä puolustusyhteistyössä. Miten arvioitte tämän tukiohjelman pitkän aikavälin vaikutukset Suomen puolustusteollisuuden kasvuun ja kilpailukykyyn?

Lisäksi haluan mainita, että tänään on kulunut 85 vuotta talvisodan päättymisestä. Suomi on lisäksi tänään ilmoittanut uudesta aseapupaketista. [Puhemies koputtaa] Miten tämä viimeisin apupaketti vastaa Ukrainan kriittisimpiin puolustustarpeisiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Puolustusministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

16.59 **Puolustusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainan tilanne on tietysti tällä hetkellä hyvin kriittinen. Länsimaiden pitää vahvistaa Ukrainan asemaa konkreettisilla toimenpiteillä, ja Suomi on tänään osoittanut niitä konkreettisia toimenpiteitä. Ensinnäkin kuukausi sitten annoimme merkittävän, ison aseapupaketin suoraan rintamatilanteen vahvistamiseen. Tänään julkaisimme toisen merkittävän, 200 miljoonan euron aseapupaketin, joka auttaa suoraan Ukrainan rintamatilanneasemaan ja sitä kautta neuvottelutilanteeseen. Sen lisäksi allekirjoitimme tänään jo pidemmän ajan neuvottelussa olleen Ukrainan puolustusyhteistyöasiakirjan, jolla syvennämme puolustusyhteistyötä materiaalissa, teollisuudessa ja monilla muilla saroilla pitkäjänteisesti. Sen lisäksi on vielä tämä Ukrainan 660 miljoonan euron ohjelma, jolla tilataan kotimaan teollisuudelta suomalaisia tuotteita puolustukseen Ukrainassa käytettäväksi. Se buustaa ja vahvistaa suomalaista yritystoimintaa vahvasti ympäri Suomea, korkean teknologian tuotteita, mutta ihan kovaa ammusta ja rautaa myös. Se tuo Suomeen työtä ja yritystoimintaa, [Puhemies koputtaa] ja se vahvistaa sitä kautta myös meidän puolustusta pidemmällä ajankänteellä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Museovirastosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 4/2025 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2025 vp

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 1/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.01 **Ari Koponen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtajan ollessa estynyt esittelen varapuheenjohtajan ominaisuudessa sivistysvaliokunnan mietinnön 1/2025. Mietintö koskee hallituksen esitystä 4/2025 koskien Museovirastosta annetun lain muuttamista.

Hallituksen esityksen taustalla on kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus. Asetuksella pyritään estämään laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden tuonti ja varastointi unioniin ja siten estämään näillä tavaroilla käytävä laitton kauppa ja terrorismin rahoittaminen. Suomen sijainti EU:n ulkorajalla korostaa osaltaan täytäntöönpanon merkitystä Suomessa.

Sääntelyyn liittyvä tuontilupamenettely koskee yli 250 vuotta vanhojen arkeologisten kaivausten tulosten ja arkeologisten löytöjen sekä historiallisten monumenttien tai arkeologisten jäänneiden osien siirtämistä tai tuontia EU-alueelle.

Käsiteltävänä olevan lakiesityksen tarkoituksena on täydentää suoraan sovellettavaa EU-asetusta siten, että kansalliseen Museovirastoa koskevaan lakiin lisätään säännös, jonka mukaan kansallisena tuontilupa-asioita käsittelevänä toimivaltaisena viranomaisena toimii Museovirasto. Sivistysvaliokunnan näkemyksen mukaan ehdotus on perusteltu, koska Museovirasto käsittelee kulttuuriesineiden vientilupia koskevat asiat kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamisesta annetun lain nojalla ja sillä on jo nykyisessä tehtävässään tarvittavaa kulttuuriperinnön asiantuntemusta.

Puhemies! Sivistysvaliokunta teki asiasta yksimielisen mietinnön ja puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Ehdotuksella ei ole arvioitu olevan olennaisia vaikutuksia valtiontalouteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

17.03 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa puhemies! Kiitos varapuheenjohtaja Koposelle valiokunnan mietinnön esittelystä. — Mietintöhän oli yksimielinen, ja itse asiassa hyvinkin ajankohtainen. Torjutaan kulttuuriesineiden laittomaan kauppaan liittyvää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista. Tämä on hyvä tavoite. Taustalla on EU-parlamentin ja neuvoston asetus. Taustalla on myös se tilanne, mitä Ukrainassa tällä hetkellä tapahtuu. Kuten tiedämme, Venäjä on järjestelmällisesti tuhonnut ja ryöstänyt kulttuurikohteita, museoita, kirjastoja ja jäänneksiä, mitä Ukrainassa valloitetuilla alueilla on.

Kuten Koponen tuossa mainitsi, Museovirasto pitää esitystä perusteltuna ja kannatettavana ja virasto ei tarvitse tähän lisäresursseja — näin he itse lausunnossaan sanovat.

Viraston nimeäminen tuontilupaviranomaiseksi vahvistaa Suomen sitoutumista kulttuuriperinnön suojeluun ja kansainväliseen yhteistyöhön laitonta kauppaa vastaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

17.04 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Museoviraston tehtävänä on suojella ja vaalia kansallista kulttuuriperintöämme, ja tämän lakimuutoksen myötä se saa entistä tärkeämmän roolin kansainvälisesti merkittävässä työssä. Hallituksen esitys Museovirastosta annetun lain muuttamisesta vahvistaa Suomen asemaa laittoman kulttuuriesineiden kaupan torjunnassa ja antaa Museovirastolle toimivallan myöntää kulttuuriesineiden tuontilupia EU-asetuksen mukaisesti. Laittoman kulttuuriesineiden kaupan torjunta on tärkeää, sillä sen kautta voidaan estää paitsi kulttuuriperinnön hävittäminen myös rikollisuuden, jopa terrorismin, rahoitus. Suomen erityisasema EU:n ulkorajavaltiona korostaa vastuullista työtä, ja Museoviraston asiantuntemus kulttuuriperinnön suojelussa tekee siitä luontevan toimijan tuontilupien käsittelyssä.

Arvoisa puhemies! Tuontilupamenettelyn avulla varmistetaan, että EU-alueelle ei päädy laittomasti vietyjä kulttuuriesineitä. Uuden sääntelyn myötä Suomi pystyy entistä paremmin valvomaan, että kulttuuriesineet ovat peräisin laillisista lähteistä ja että ne eivät päädy laittoman kaupan kohteeksi. Tämä on erityisen tärkeää, sillä historialliset esineet eivät ole vain taide-esineitä. Ne ovat osa kansallista ja kansakuntien identiteettiä ja historiaa, ja niiden väärinkäyttö rapauttaa kulttuuriperintöä maailmanlaajuisesti.

Tämä lakimuutos antaa Museovirastolle tarvittavat työkalut toimia tehokkaasti ja varmistaa, että Suomi täyttää kansainväliset velvoitteet. On tärkeää, että meillä on riittävät resurssit ja asiantuntemus tämän vastuun hoitamiseksi, ja Museovirasto on osoittanut olevansa tehtävään hyvin valmistautunut.

Arvoisa puhemies! Kannatan hallituksen esitystä ja pidän tärkeänä, että Suomi jatkaa työtä kulttuuriperinnön suojelemiseksi ja laittoman kaupan torjumiseksi. Tämä on investointi historiaan, identiteettiin ja kansainväliseen vastuunkantoon. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

17.07 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Nyt kun ollaan tässä ensimmäisessä käsittelyssä, niin haluan kiittää tietysti sivistysvaliokuntaa ja kiittää sivistysvaliokunnan taitavaksi tunnettua varapuheenjohtajaa, edustaja Koposta, tämän mietinnön esittelystä. — Myös edustajat Kiuru ja Hänninen puhuivat hyvin tästä kulttuuriesineiden merkityksestä kulttuuriperinnön vaalimiselle, ja on todella tärkeää, että Suomi nyt tällä lainsäädännöllä toimeenpanee tämän EU-asetuksen, jolla tällaisten laittomasti hankittujen kulttuuriesineiden maailmanlaajuista kauppaa sitten osaltamme suitsitaan.

Tämä laittomasti hankittujen kulttuuriesineiden kauppahan on laaja globaali ongelma, ja sillä rahoitetaan terrorismia ja sitä käytetään rahanpesun välineenä, ja siinä mielessä on tärkeää, että tämä lainsäädäntö on kunnossa erityisesti Suomessa, joka on tietysti EU:n rajavaltio, ja ennen kaikkea olemme Venäjään rajoittuva maa. Tällä hetkellä tietysti Venäjän aggressiivisesta ulkopolitiikasta ja heidän laittomasta hyökkäyssodastaan johtuen raja on suljettu, mutta toivottavasti jossain vaiheessa rauha Eurooppaan palaa, Venäjä maksaa asianmukaiset sotakorvaukset Ukrainalle ja Venäjältä myös sitten sotarikoksiin syyllistyneet toimitetaan kansainvälisen oikeuden eteen, ja Venäjä lopettaa myös vihamielisen toimintansa Suomea vastaan, minkä jälkeen voidaan ajatella, että raja voidaan avata jälleen ja kaupankäynti voi palautua. Siinä vaiheessa on tärkeää, että tämänkaltainen lainsäädäntö on myös Suomessa kunnossa, niin että tätä EU-asetusta voidaan meillä tehokkaasti toimeenpanna, ja tosiaan sitten Museovirasto tässä on tämä toimivaltainen viranomainen, joka toimii.

Pöytäkirja PTK 22/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

17.09 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Kiitos suuren valiokunnan puheenjohtaja Autolle näistä kauniista sanoista. — Jatkossa siis Museovirasto toimii kansallisena tuontilupa-asioita käsittelevänä viranomaisena, siinä tapauksessa, että menettely koskee esimerkiksi historiallisia monumentteja tai arkeologisia löytöjä. Näiltä osin on loogista, että Museovirasto toimii tässä viranomaisena, koska sieltä löytyy se osaaminen, jota näissä asioissa tarvitaan.

Puhemies! Tällä pyritään ennen kaikkea puuttumaan siihen, ettei meille tule Suomeen tai muualle Eurooppaan varastettuja kulttuuriesineitä, joilla voitaisiin rahoittaa laitonta toimintaa, esimerkiksi terrorismia. Tätähän me emme halua, joten esitystä on helppo kannattaa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 4/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 195/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 6/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 13.3.2025 pidettävään täysistuntoon.

5. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 13.3.2025 klo 17.25. Täysistunto lopetettiin klo 17.10.

Pöytäkirjan vakuudeksi: